

Cerhonice

Kraj: Jihočeský

Správní obvod: Písek

Nadmořská výška: 450 m n. m.

Počet obyvatel: 138

Adresa URL: www.cerhonice.cz

Okres: Písek

GPS souřadnice: 49.417991N, 14.055635E

První pís. zmínka: 1291 (733 let)

PSČ: 398 04

Historie obce Cerhonice

Obec je soustředěna kolem bývalého dvorce se zámek (původně tvrzí). V písemných pramenech se poprvé objevuje v roce 1291, kdy patřila k majetku kostela v nedalekých Miroticích. Název Cerhonice bývá odvozován z původního tvaru Crhonice a označuje „ves lidí Crhoňových“. Dvorec, poplužní, královský či vladycký dvůr představoval přibližně od 10. století n. l. hospodářské zázemí a centrum místní správy. Teprve postupem času, většinou až po husitském období, docházelo tam, kde se sdružovala panství, k rozšiřování, přestavbě či výstavbě nových panských dvorů. Ke dvorům byly přidružovány pivovary, ovčiny, mlýny či pily a představovaly schopnost majitelů podnikat a nespolečat jen na povinné naturální dávky poddaných. Nejinak tomu bylo v Cerhonicích. Po husitských válkách vystupuje poplužní dvůr z písemné anonymity. Až do konce 15. století byl jediným dvorem na panství a plnil funkci správního centra na levobřežní straně Vltavy. Majiteli byli Rožmberkové, ale až s nástupem nových majitelů - Švamberků (1473) - a zejména mladého schopného úředníka Václava Holuba na cerhonický dvůr, byla zaznamenána řada, na tehdejší dobu významných, novinek v hospodaření. Největší rozmach prodělal cerhonický dvůr po polovině 16. století. Zásadní změnu znamenalo připojení zvíkovských vesnic k panství Orlík v roce 1540. Panské podniky obou dříve samostatných panství prodělaly rozsáhlé stavební změny. Rozšiřování rybníčního hospodářství, budování ovocných i zeleninových zahrad, výstavba chmelnic, stavby stodol, sýpek, rekonstrukce stájí atd. měnily nejen podmínky hospodaření, ale i vzhled krajiny. Na stavbách se podíleli italští architekti a zedníci a objekty a celé vsi dostávaly nový, pozdně renesanční ráz. Z cerhonického panského dvora, ke kterému byly připojeny ještě čtyři vesnice, vzniklo malé panství, které koupili rytíři Dejmové ze Stříteže, tehdy čerství majitelé nedalekých Čimelic. Dejmové byli schopní hospodáři a jejich hospodářství bylo příkladně řízeno a rozvíjeno.

Po Bílé hoře v roce 1623 byly Cerhonice Dejmovům zkonfiskovány a dostaly se do majetku Baltazara de Marradase. Dále se opět majitelé střídali, až v roce 1688 získali Cerhonice premonstráti v Drkolné (Schlägl v Horních Rakousích). Ti přestavěli v letech 1808 až 1810 starou tvrz v rozlehlý, dvoukřídlý zámek s kaplí sv. Vavřince a hospodařili zde do konce 19. století.

